

**ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΗΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΡΠΕΤΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
(ΕΛΕΡΠΕ)**

Τεύχος 6

Περιεχόμενα

Η δράση της ΕΛΕΡΠΕ	2
4η Ετήσια Γενική Συνέλευση	2
Αρχαιρεσίες ΕΛΕΡΠΕ	2
Ας γνωρίσουμε τα ερπετά	2
Ζητήματα προστασίας ειδών	3
Ευρωπαϊκά Σχέδια δράσης	3
Δημοσίευση ΚΥΑ για τη δυτική Μήλο	3
Επιστημονικά Συνέδρια	4
Οικολογία και Διατήρηση της Βιοποικιλότητας	4
14th European Congress of Herpetology	5
6ο Συμπόσιο για τα Lacertidae της Μεσογειακής Λεκάνης	5
Ένα νέο εκπαιδευτικό παιχνίδι	5
Αναζήτηση στοιχείων για την <i>Trachemys scripta elegans</i>	6
Βιβλιογραφία σχετική με αμφίβια και ερπετά	6

Μάρτιος 2007

Η δράση της ΕΛΕΡΠΕ

4η Ετήσια Γενική Συνέλευση

Η 4^η Ετήσια Γενική Συνέλευση της ΕΛΕΡΠΕ πραγματοποιήθηκε στις 17 Νοεμβρίου 2006 στα Ιωάννινα.

- Συζητήθηκε η πορεία του Άτλαντα των αμφιβίων και ερπετών της Ελλάδας που ετοιμάζει η εταιρεία. Έχουν συγκεντρωθεί στοιχεία για 12-14 είδη και συνεχώς προστίθενται περισσότερα.
- Αποφασίστηκε να οργανώνονται από την ΕΛΕΡΠΕ ερπετολογικές εκδρομές για τα μέλη της. Η πρώτη εκδρομή θα γίνει στη Στυμφαλία τον Απρίλιο του 2007 και υπεύθυνος της οργάνωσης είναι ο Π. Παφίλης (ppafil@biol.uoa.gr).
- Πρόκειται να κυκλοφορήσει ένα βιβλίο οδηγός για τα αμφίβια και ερπετά της Ελλάδας (εκδόσεις chimaera) στην αγγλική γλώσσα. Στη συγγραφή συμμετείχαν τα μέλη της ΕΛΕΡΠΕ Ε. Βαλάκος, Π. Λυμπεράκης, Π. Μαραγκού, Π. Παφίλης και Κ. Σωτηρόπουλος.
- Η ΕΛΕΡΠΕ θα συμμετάσχει στην οργανωτική επιτροπή του συνεδρίου για τα Lacertidae της Μεσογείου που θα γίνει το καλοκαίρι του 2008 στη Λέσβο.
- Η Ιστοσελίδα της ΕΛΕΡΠΕ θα εμπλουτιστεί με τίτλους πρόσφατων εργασιών που σχετίζονται με ερπετά και αμφίβια.
- Η επόμενη Γενική Συνέλευση θα αποφασιστεί από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Αρχαιρεσίες ΕΛΕΡΠΕ

Τα μέλη της ΕΛΕΡΠΕ ψήφισαν για το επόμενο Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρίας μας μέσω ταχυδρομείου. Η προθεσμία αποστολής των ψηφοδελτίων έληξε στα τέλη Δεκεμβρίου 2006. Δυστυχώς οι καταλήψεις και η γενικότερη αναστάτωση στο χώρο της Παιδείας δεν έχει επιτρέψει την καταμέτρηση των ψήφων και την εξαγωγή αποτελεσμάτων. Οι συνάδελφοι της ΕΛΕΡΠΕ θα ενημερωθούν ηλεκτρονικά αμέσως μόλις ολοκληρωθεί η διαδικασία.

Ας γνωρίσουμε τα ερπετά ...

Στα πλαίσια γνωριμίας της με το ευρύτερο κοινό η Ελληνική Ερπετολογική Εταιρεία οργανώνει ημερήσια εκδρομή στη Στυμφαλία, το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Απριλίου του 2007. Στην περιοχή της λεκάνης απορροής, η οποία τροφοδοτεί τη λίμνη της Στυμφαλίας εξαπλώνονται 12 είδη σαυρών, 10 είδη φιδιών, 3 χελώνες των γλυκών νερών και 5 είδη αμφιβίων ενώ έχουν καταγραφεί 133 είδη πουλιών και 2 ενδημικά υποείδη ψαριών.

Κατά τη διάρκεια της εκδρομής θα πραγματοποιηθούν συλλήψεις και φωτογραφήσεις ερπετών και αμφιβίων, ενώ θα γίνουν σύντομες παρουσιάσεις για την κάθε ομάδα (σαύρες, φίδια, χελώνες, αμφίβια) από ειδικούς επιστήμονες.

Περισσότερες πληροφορίες για την ημερομηνία, ώρα, τόπο συνάντησης, τρόπο μετάβασης, κτλ, της πρώτης «αποστολής» της Εταιρείας θα δοθούν στις αρχές της άνοιξης. Όσοι ενδιαφέρεστε είστε ευπρόσδεκτοι, επίσης προωθήστε την είδηση σε κάθε πιθανό ενδιαφερόμενο. Συμμετοχές δηλώνονται στον Παναγιώτη Παφίλη (ppafil@biol.uoa.gr).

Ζητήματα προστασίας ειδών

Ευρωπαϊκά Σχέδια δράσης

Το Συμβούλιο της Ευρώπης ενέκρινε τα ευρωπαϊκά σχέδια δράσης (action plans) για:

- Το βάτραχο *Rana latastei* (T-PVS/Inf (2005) 14 revised, http://www.coe.int/t/e/cultural_co%2Doperation/environment/nature_and_biological_diversity/nature_protection/sc26_inf16_en.pdf)
- Το σύμπλεγμα *Triturus cristatus* (*T. cristatus*, *T. carnifex*, *T. dobrogicus*, *T. karelinii*), (T-PVS/Inf (2005) 24 revised, http://www.coe.int/t/e/cultural_co%2Doperation/environment/nature_and_biological_diversity/nature_protection/sc26_inf17_en.pdf)
- Την οχιά των ορεινών λιβαδιών *Vipera ursinii* (TPVS/Inf (2005) 1 revised, http://www.coe.int/t/e/cultural_co%2Doperation/environment/nature_and_biological_diversity/nature_protection/sc26_inf21_en.pdf)
- Το φίδι του Ασκληπιού *Zamenis longissimus* (T-PVS/Inf (2005) 2 revised, http://www.coe.int/t/e/cultural_co%2Doperation/environment/nature_and_biological_diversity/nature_protection/sc26_inf19_en.pdf), και τη
- Την αμμόσαυρα *Lacerta agilis* στη βορειοδυτική Ευρώπη (T-PVS/Inf (2005) 3 revised, http://www.coe.int/t/e/cultural_co%2Doperation/environment/nature_and_biological_diversity/nature_protection/sc26_inf18_en.pdf).

Το Συμβούλιο της Ευρώπης συστήνει επίσης στα κράτη μέλη να

1. αναπτύξουν εθνικά σχέδια δράσης για τα παραπάνω είδη και με βάση τις ευρωπαϊκές κατευθύνσεις,
2. να συνεργαστούν σε διασυνοριακό επίπεδο για την προστασία και διαχείριση αυτών των ειδών,
3. ενημερώνουν τη Διαρκή Επιτροπή του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα μέτρα που λαμβάνουν σχετικά και για τα αποτελέσματά τους.

Το Συμβούλιο της Ευρώπης προσκαλεί τα κράτη παρατηρητές να λάβουν υπόψη τις παραπάνω συστάσεις και να ενεργήσουν κατάλληλα.

Δημοσίευση ΚΥΑ για τη δυτική Μήλο

Δημοσιεύτηκε τον Δεκέμβριο (ΦΕΚ Δ 1071/22.12.2006) η Κοινή Υπουργική Απόφαση για τον «Καθορισμός όρων και περιορισμών για την προστασία, διατήρηση και διαχείριση της φύσης και του τοπίου σε χερσαία και υδάτινα τμήματα της δυτικής Μήλου».

Όπως αναφέρει η ΚΥΑ, σκοπός της είναι ο καθορισμός μέτρων προστασίας της φύσης και του τοπίου και των φυσικών σχηματισμών σε χερσαία και υδάτινα τμήματα της περιοχής της δυτικής Μήλου, που διακρίνονται για τη μεγάλη βιολογική, οικολογική, αισθητική, επιστημονική, γεωμορφολογική και παιδαγωγική τους αξία. Ειδικότερα με τις διατάξεις της παρούσας επιδιώκεται η αποτελεσματική προστασία:

- των προστατευόμενων ειδών της ερπετοπανίδας, των αμφίβιων και της ορνιθοπανίδας (ιδίως της μεταναστευτικής) και των ενδιαιτημάτων τους,
- της ενδημικής οχιάς της Μήλου (*Vipera scwheizeri*) και των ενδιαιτημάτων της,
- της αυτοφυούς ενδημικής χλωρίδας και των οικοτόπων της,

- των κορυφών βουνών Προφήτη Ηλία και Χονδρό Βουνό και της ενδιάμεσης αυτών περιοχής με την διατήρηση του φυσικού ανάγλυφου και της φυσικής βλάστησης,
- των ρεμάτων και ιδιαίτερα των ρεμάτων του Αγίου Ιωάννη, Καλαμίου και Σπυρίτου και της παρακείμενης παρόχθιας και εξαρτώμενης από αυτά βλάστησης,
- των υγροτόπων Αχιβαδολίμνη, Αλυκή και Ριβάρι,
- του απειλούμενου ενδημικού είδους της Μεσογειακής Φώκιας (*Monachus monachus*) και των ενδιαιτημάτων της,
- των τοπίων ιδιαίτερου φυσικού κάλλους στο νοτιοδυτικό τμήμα της περιοχής (Ακρωτήρια "Ψάλτης" και "Κλέφτικο" και οι απόκρημνες βραχώδεις νότιες ακτές).

Αναλυτικός σχολιασμός της ΚΥΑ θα περιληφθεί σε επόμενο ενημερωτικό μας.

Επιστημονικά Συνέδρια

Οικολογία και Διατήρηση της Βιοποικιλότητας

Στις 16-19 Νοεμβρίου 2006 συνδιοργανώθηκε, στα Ιωάννινα, από την Ελληνική Οικολογική Εταιρεία και την Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία το συνέδριο «Οικολογία και Διατήρηση της Βιοποικιλότητας». Το συνέδριο είχε μεγάλη επιτυχία και προσέλκυσε πολύ κόσμο.

Η συνεδρία IV-5 ήταν αφιερωμένη σε θέματα ερπετοπανίδας. Αλφαβητικά οι σχετικές παρουσιάσεις και posters ήταν:

- ✓ *S.-J. Donth*: Η ερπετοπανίδα του Δέλτα του Νέστου και της κοντινής ορεινής περιοχής.
- ✓ *Γ. Ιωαννίδης & Μ. Δημάκη* - Πιλοτική κατασκευή περασμάτων για τον περιορισμό της θνησιμότητας της οχιάς της Μήλου (*Macroniopera schweizeri*) στο νησί της Μήλου.
- ✓ *Π. Λυμπεράκης* - Μαθαίνοντας (από) τη βιοποικιλότητα της Ελλάδας ένα παράδειγμα από την ερπετοπανίδα του Αιγαίου.
- ✓ *Π. Μαραγκού, Π. Παφίλης & Ε.Δ. Βαλάκος* - Διατήρηση και προστασία των ερπετών στην Ελλάδα. Το παρόν και το μέλλον μιας «απεχθούς» ομάδας
- ✓ *Π. Μπέτσος, Π. Παφίλης & Ε.Δ. Βαλάκος*. Θερμική οικολογία του φιδιού *Natrix tessellata* σε ορεινή λίμνη της Πελοποννήσου (Στυμφαλία).
- ✓ *Χ. Μπίσα, Σ. Σφενδουράκης, Σ. Φραγγεδάκη-Τσώλη & Β. Χονδρόπουλος*. Τα είδη των αμφιβίων στην περιοχή της τεχνητής Λίμνης των Πηγών Αώου.
- ✓ *Π. Παφίλης, Β. Σπανέλη, Π. Λυμπεράκης & Ε.Δ. Βαλάκος* - Θερμική οικολογία σε σαύρες της οικογένειας Lacertidae. Η σημασία της φυλογενετικής ιστορίας.
- ✓ *Κ. Σωτηρόπουλος, Κ. Ελευθεράκος, Δ. Τσαπάρης, Χ. Γεωργιάδης, Ρ. Πολυμένη & Α. Λεγάκης*. Μελέτη μεταπληθυσμών των αμφιβίων *Triturus carnifex macedonicus* και *Triturus vulgaris graecus* στο Κεντρικό Ζαγόρι: Χωρική κατανομή του μεγέθους των υποπληθυσμών.
- ✓ *Κ. Τενεκετζής, Μ. Καλούλη, Α. Σαμπατακάκη, Α. Bonetti & Α. Κοντογιάννη* - Εφαρμογή του μεθοδολογικού πλαισίου D.P.S.I.R. για τη διατήρηση του Αφρικανικού χαμαιλέοντα (*Chamaeleo africanus*) στη Λιμνοθάλασσα Γιάλοβας Μεσσηνίας (περιοχή NATURA 2000).

First Mediterranean Herpetological Congress

Το 1^ο Μεσογειακό Ερπετολογικό Συνέδριο διοργανώνεται στο Marrakech, Μαρόκο στις 16-20 Απριλίου 2007. Το Συνέδριο έχει σαν αντικείμενο την ερπετοπανίδα των Μεσογειακών Οικοσυστημάτων. Κατά τη διάρκειά του η SOPTOM (Station d' Observation et de Protection des

Tortues du Maure) θα απονείμει βραβείο, για τέταρτη φορά, σε πρόγραμμα σχετικό με την προστασία των χελωνών στην Μεσόγειο.

Για περισσότερες πληροφορίες: www.ucam.ac.ma/cmh1

14th European Congress of Herpetology

Το 14ο Ευρωπαϊκό Συνέδριο Ερπετολογίας (και τακτική συνάντηση της SEH) διοργανώνεται στις 19-23 Σεπτεμβρίου 2006 στο Πόρτο, Πορτογαλία. Το συνέδριο θα δομηθεί γύρω από θέματα όπως η συστηματική παρακολούθηση ερπετών, η φυλογεωγραφία και συστηματική ερπετών και αμφιβίων, οικοτοξικολογία αλλά και θέματα προστασίας και διαχείρισης. Η προθεσμία για τις δηλώσεις συμμετοχής λήγει στις 30 Απριλίου 2007. Πληροφορίες μπορείτε να δείτε στην ιστοσελίδα: http://webpages.icav.up.pt/pessoas/herpmeeting/Herpmeeting_home.htm.

6ο Συμπόσιο για τα Lacertidae της Μεσογειακής Λεκάνης

Το 6ο Συμπόσιο για τα Lacertidae της Μεσογειακής Λεκάνης θα διοργανωθεί στις 23-27 Ιουνίου 2008 στο Μόλυβο της Λέσβου, στην Ελλάδα.

Το 2007 είναι προφανώς ένας πολυάσχολος χρόνος για τους Ευρωπαίους ερπετολόγους καθώς διοργανώνονται δύο σχετικά Συνέδρια, το 1^ο Συνέδριο Μεσογειακής Ερπετολογίας την άνοιξη, και η 14^η Τακτική Συνάντηση της Societas Europea Herpetologica το φθινόπωρο. Γι' αυτό αποφασίστηκε το Συμπόσιο για τα Lacertidae να μεταφερθεί το 2008 ώστε αφενός να υποστηριχθούν τα προσχεδιασμένα συμβάντα του 2007 και αφετέρου ώστε να μην επιβαρυνθούν πολύ όσοι συνάδελφοι θα επιθυμούσαν να παρακολουθήσουν και τα τρία συνέδρια.

Το Συμπόσιο διοργανώνεται υπό την αιγίδα του Τμήματος Περιβάλλοντος (Πανεπιστήμιο Αιγαίου), της Νομαρχίας Λέσβου, και της Ελληνικής Ερπετολογικής Εταιρείας. Οι διοργανωτές μας προσκαλούν στο φιλόξενο νησί της Λέσβου, πατρίδα των αρχαίων ποιητών Σαπφούς και Αλκαίου, του «πατέρα» της βοτανικής Θεόφραστου, του ποιητή Οδυσσέα Ελύτη, του λαϊκού ζωγράφου Θεόφιλου αλλά και πατρίδα του ούζου και του μοναδικού Απολιθωμένου Δάσους στο Σίγρι. Όσοι συμμετείχαν στο 1^ο Συμπόσιο για τα Lacertidae της Μεσογειακής Λεκάνης που διοργανώθηκε στη Λέσβο το 1992, θα θυμούνται σίγουρα τη φιλοξενία και την ομορφιά του νησιού.

Ένα νέο εκπαιδευτικό παιχνίδι

Στα τέλη του 2006 ο Σύλλογος για την Προστασία της Θαλάσσιας Χελώνας «ο Αρχέλων» παρουσίασε το δεύτερο εκπαιδευτικό, επιτραπέζιο παιχνίδι του «θαλασσινά Ταξίδια» με θέμα τις θαλάσσιες διαδρομές ενός ερπετού (Καρέτα), δύο ψαριών (Σολομοί Ατλαντικού και Ειρηνικού) και ενός θηλαστικού (Μεγάπτερη Φάλαινα). Έγινε επίσης σύντομη ανασκόπηση του εκπαιδευτικού έργου που έχει αναπτύξει Σύλλογος από το 1985.

Η εκδήλωση έγινε στο Εθνικό Κέντρο Βιβλίου και ένας από τους ομιλητές ήταν ο Αχιλλέας Δημητρόπουλος, συνεργάτης του Μουσείου Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας και μέλος της ΕΛΕΡΠΕ.

Με αφορμή την παρουσίαση αυτή έγινε αναφορά στην ανάγκη προστασίας των ειδών που διανύουν μεγάλες αποστάσεις και ενώ προστατεύονται σε ορισμένες χώρες, καταδιώκονται σε άλλες. Διάφορα είδη καρχαριών, αλλά και ερπετά όπως οι θαλάσσιες χελώνες είναι χαρακτηριστικά παραδείγματα.

Όσοι ενδιαφέρεστε για περισσότερες πληροφορίες ή για να προμηθευτείτε το παιχνίδι μπορείτε να επικοινωνήσετε με τον Αρχέλωνα τηλ: 210 5231342.

Αναζήτηση στοιχείων για την *Trachemys scripta elegans*

Στις αρχές Φεβρουαρίου 2007, το EIB Grupo Especialista en Invasiones Biologicas επικοινωνήσε με την ΕΛΕΡΠΕ αναζητώντας πληροφορίες για την ύπαρξη και πιθανή εξάπλωση της *Trachemys scripta elegans* στην Ελλάδα. Ενδιαφέρονται για τωρινές ή παλαιότερες κατανομές, ενώ αν υπάρχουν είναι προφανώς ευπρόσδεκτοι σχετικοί χάρτες ή βάσεις δεδομένων. Η αναζήτηση αυτή αποτελεί μέρος ενός ευρωπαϊκού προγράμματος για τα ξενικά εισβάλλοντα είδη. Αν έχετε σχετικές πληροφορίες μπορείτε είτε να τις στείλετε ηλεκτρονικά στο GEIB στην ηλεκτρονική διεύθυνση: invasionesbiologicas@geib.org.es.

Βιβλιογραφία σχετική με αμφίβια και ερπετά

Σε συνεργασία με το Κέντρο Απογραφής Πανίδας της Ελλάδας και τον Αν. Λεγάκι θα προσπαθήσουμε, ξεκινώντας από αυτό το ενημερωτικό, να σας δίνουμε κατάλογο πρόσφατων δημοσιεύσεων σχετικών με την ερπετοπανίδα της Ελλάδας. Ο κατάλογος αυτός είναι σημαντικός και στην προσπάθεια της ΕΛΕΡΠΕ για έκδοση Άτλαντα των Αμφίβιων και των Ερπετών της Ελλάδας.

Adamopoulou, C. & A. Legakis (2006). Monitoring and assessment of the restoration of open quarries in an insular environment using indicators from the local terrestrial fauna. *Book of Abstracts, 1st European Congress of Conservation Biology, Eger, Hungary*.

Adamopoulou, C. & A. Legakis (2006). Using reptiles and soil arthropods as indicators for open quarry restoration in Mediterranean-type ecosystems. *Book of Abstracts. 10th International Congress on the Zoogeography and Ecology of Greece and Adjacent Regions, Patra, Hellenic Zoological Society*.

Bisa, R., S. Sfenthourakis, S. Fragedakis-Tsolis & B. P. Chondropoulos (2006). The abundance of amphibian species at freshwater bodies of northern Pindos. *Book of Abstracts. 10th International Congress on the Zoogeography and Ecology of Greece and Adjacent Regions, Patra, Hellenic Zoological Society*.

Bisa, R., S. Sfenthourakis, S. Fragedakis-Tsolis & B. P. Chondropoulos (2006). Diet of the anuran species living in riparian ecosystems of northern Pindos (Greece). *Book of Abstracts. 10th International Congress on the Zoogeography and Ecology of Greece and Adjacent Regions, Patra, Hellenic Zoological Society*.

Böhme, M. U., U. Fritz, T. Kotenko, G. Džukić, K. Ljubisavljević, N. Tzankov & T. U. Berendonk (2007). Phylogeography and cryptic variation within the *Lacerta viridis* complex (Lacertidae, Reptilia). *Zoologica Scripta* **36**(2): 119-131.

Broggi, M. F. (2006). Feuchtgebiete auf Skyros (Nördliche Sporaden-Griechenland) - ihre Beschreibung und einige ornithologische und herpetologische Inselbeobachtungen. [Wetland areas on Skyros (northern Sporades-Greece) - their description and some ornithological and herpetological island observations.]. *Berichte der Botanisch Zoologischen Gesellschaft Liechtenstein Sargans Werdenberg* **31**: 269-274.

Carranza, S., E. N. Arnold & J. M. Pleguezuelos (2006). Phylogeny, biogeography, and evolution of two Mediterranean snakes, *Malpolon monspessulanus* and *Hemorrhois hippocrepis* (Squamata, Colubridae), using mtDNA sequences. *Molecular Phylogenetics and Evolution* **40**(2): 532-546.

Carreras, C., M. Pascual, L. Cardona, A. Aguilar, D. Margaritoulis, A. F. Rees, O. Turkozhan, Y. Levy, A. Gasith, M. Aureggi & M. Khalil (2006). Complex population structure of the endangered loggerhead sea turtle (*Caretta caretta*) in the Mediterranean sea revealed by nuclear and mitochondrial DNA markers. *Book of Abstracts. 26th Annual Symposium on Sea Turtle Biology and Conservation, Crete, International Sea Turtle Society*.

Carreras, C., S. Pont, F. Maffucci, M. Pascual, A. Barceló, F. Bentivegna, L. Cardona, F. Alegre, M. SanFélix & G. Fernández (2006). Genetic structuring of immature loggerhead sea turtles (*Caretta caretta*) in the Mediterranean Sea reflects water circulation patterns. *Marine Biology* **149**(5): 1269-1279.

Chelazzi, G., T. Naziridis, S. Benvenuti, A. Ugolini & A. Crivelli (2007). Use of river-wetland habitats in a declining population of the terrapin (*Mauremys rivulata*) along the Strymon River, northern Greece. *Journal of Zoology* **271**(2): 154-161.

Crochet, P. A., P. Lymberakis & Y. L. Werner (2006). The type specimens of *Laudakia stellio* (Linnaeus) (Reptilia:

- Agamidae) and its subspecies. *Journal of Natural History* **40**(7): 461-471.
- Dimaki, M. & Ioannidis, Y. Chondropoulos, B., Legakis, A. & Valakos, E.D. 2006. Population density and home range of the Common Chameleon (*Chamaeleo chamaeleon*) and the African Chameleon (*Chamaeleo africanus*) from Greece. *Book of Abstracts. 10th International Congress on the Zoogeography and Ecology of Greece and Adjacent Regions, Patra, Hellenic Zoological Society. Page 129.*
- Dimitriou, E., I. Karaouzas, N. Skoulikidis & I. Zacharias (2006). Assessing the environmental status of Mediterranean temporary ponds in Greece. *Annales de Limnologie*. **42**: 33-41.
- Diogou, N., L. Kritseli & R. Webster (2006). Carapace weighting as treatment for long-term floating disorder in a loggerhead: a case study. *Book of Abstracts. 26th Annual Symposium on Sea Turtle Biology and Conservation, Crete, International Sea Turtle Society.*
- Donth, S.-J. (2006). Η ερπετοπανίδα του δέλτα του Νέστου και της κοντινής ορεινής περιοχής. Περιλήψεις. *3ο Συνέδριο Ελληνικής Οικολογικής Εταιρείας & Ελληνικής Ζωολογικής Εταιρείας, Ιωάννινα.*
- Foufopoulos, J., P. Pafilis & E. Valakos (2006). Biogeography and conservation of the herpetofauna of the Aegean sea (Greece). *Book of Abstracts, 1st European Congress of Conservation Biology, Eger, Hungary.*
- Fritz, U., M. Auer, A. Bertolero, M. Cheylan, T. Fattizzo, A. K. Hundsdörfer, M. Martín Sampayo, J. L. Pretus, P. Siroky & M. Wink (2006). A rangewide phylogeography of Hermann's tortoise, *Testudo hermanni* (Reptilia: Testudines: Testudinidae): Implications for taxonomy. *Zoologica Scripta* **35**(5): 531-543.
- Guicking, D., R. Lawson, U. Joger & M. Wink (2006). Evolution and phylogeny of the genus *Natrix* (Serpentes: Colubridae). *Biological Journal of the Linnean Society* **87**: 127-143.
- Hurston, H., J. Bonnanno, J. Foufopoulos, E. Valakos, P. Pafilis & N. Anthony (2006). Historical fragmentation and its effects on mitochondrial genetic diversity in island populations of *Podarcis erhardi*. *Book of Abstracts, 1st European Congress of Conservation Biology, Eger, Hungary.*
- Ioannidis, Y., G. Cheiras & N. Kardakari (2006). Comparison of reptile communities in three types of thermophilous Mediterranean forest in southern Greece. *Book of Abstracts. 10th International Congress on the Zoogeography and Ecology of Greece and Adjacent Regions, Patra, Hellenic Zoological Society.*
- Kapantagakis, A. & L. Lioudakis (2006). Sea turtle by-catch in Greek drifting long line fishery. *Book of Abstracts. 26th Annual Symposium on Sea Turtle Biology and Conservation, Crete, International Sea Turtle Society.*
- Kavvadia, A., A. F. Rees, I. Katara, J. Haralabous, A. Kapantagakis, V. D. Valavanis & D. Margaritoulis (2006). Stranded sea turtles along the Greek coastline: an indicator of fishing induced mortality? *Book of Abstracts. 26th Annual Symposium on Sea Turtle Biology and Conservation, Crete, International Sea Turtle Society.*
- Kavvadia, A., A. F. Rees, I. Katara, V. D. Valavanis & D. Margaritoulis (2006). Relation of loggerhead sea turtle (*Caretta caretta*) migratory patterns to oceanographic processes in eastern Mediterranean basin. *Book of Abstracts. 26th Annual Symposium on Sea Turtle Biology and Conservation, Crete, International Sea Turtle Society.*
- Kornaraki, E., D. A. Matossian, A. D. Mazaris, Y. G. Matsinos & D. Margaritoulis (2006). Effectiveness of different conservation measures for loggerhead sea turtle (*Caretta caretta*) nests at Zakynthos Island, Greece. *Biological Conservation* **130**(3): 324-330.
- Koutsodredis, A., S. Papadopoulou & D. Margaritoulis (2006). Distribution of sea turtles (*Caretta caretta* and *Chelonia mydas*) along the Greek coasts based on 15 years strandings (1990-2005). *Book of Abstracts. 10th International Congress on the Zoogeography and Ecology of Greece and Adjacent Regions, Patra, Hellenic Zoological Society.*
- Kyriakopoulou-Sklavounou, P., N. Chartosia, T. Tzomos, M. Christodoulou & M. Tzomou (2006). The diversity of the amphibian fauna of Greece and comparison with the respective one of Europe. *Book of Abstracts. 10th International Congress on the Zoogeography and Ecology of Greece and Adjacent Regions, Patra, Hellenic Zoological Society.*
- Kyriakopoulou-Sklavounou, P. & E. Konstantinou (2006). Determination of age, growth rate and longevity in the anurans *Bufo viridis* and *Hyla savignyi* from the eastern Mediterranean region. *Book of Abstracts. 10th International Congress on the Zoogeography and Ecology of Greece and Adjacent Regions, Patra, Hellenic Zoological Society.*
- Lazou, A. P. & A. F. Rees (2006). Factors influencing insect infestation of loggerhead (*Caretta caretta*) sea turtle nests on Zakynthos, Greece. *Book of Abstracts. 26th Annual Symposium on Sea Turtle Biology and Conservation, Crete, International Sea Turtle Society.*
- Loumbourdis, N., M.-S. Kitsos, M. Christodoulou, L. Anagnostopoulou, T. Tzomos & N. Chartosia (2006). Reptile fauna of Greece: diversity and comparison with the respective one in Europe. *Book of Abstracts. 10th International Congress on the Zoogeography and Ecology of Greece and Adjacent Regions, Patra, Hellenic Zoological Society.*
- Maffucci, F., W. H. C. F. Kooistra & F. Bentivegna (2006). Natal origin of loggerhead turtles, *Caretta caretta*, in the neritic habitat off the Italian coasts, Central Mediterranean. *Biological Conservation* **127**(2): 183-189.
- Mantziou, G., K. de Queiroz, N. Poulakakis & M. Mylonas (2006). Phylogeography and population genetics of the

- Aegean *Mauremys rivulata* (Testudines: Geoemydidae). *Book of Abstracts. 26th Annual Symposium on Sea Turtle Biology and Conservation, Crete, International Sea Turtle Society.*
- Mazaris, A. D. & Y. Matsinos (2006). Analyzing the profiles of nest site selection of loggerhead sea turtles: a case study of the island of Zakynthos, western Greece. *Book of Abstracts. 26th Annual Symposium on Sea Turtle Biology and Conservation, Crete, International Sea Turtle Society.*
- Mazaris, A. D., Y. G. Matsinos & D. Margaritoulis (2006). Nest site selection of loggerhead sea turtles: The case of the island of Zakynthos, W Greece. *Journal of Experimental Marine Biology and Ecology* **336**(2): 157-162.
- Mitsainas, G., E. Thanou, G. Tryfonopoulos, S. Fragedakis-Tsolis & B. P. Chondropoulos (2006). First records of the amphibian, reptilian and mammalian fauna of the Mesogeia area (Attiki, Greece). *Book of Abstracts. 10th International Congress on the Zoogeography and Ecology of Greece and Adjacent Regions, Patra, Hellenic Zoological Society.*
- Mitsainas, G., G. Tryfonopoulos, N. Katsouni, B. P. Chondropoulos & E. Giagia-Athanasopoulou (2006). A study on the vertebrate fauna of the Ionian islands Kefalonia and Ithaki. *Book of Abstracts. 10th International Congress on the Zoogeography and Ecology of Greece and Adjacent Regions, Patra, Hellenic Zoological Society.*
- Pafilis, P., J. Fofopoulos, N. Poulakakis, P. Lymberakis & E. Valakos (2007). Digestive performance in five Mediterranean lizard species: effects of temperature and insularity. *Journal of Comparative Physiology B* **177**(1): 49-60.
- Pafilis, P. & E. D. Valakos (2006). Loss of caudal autotomy during life in Balkan green lizard (*Lacerta trilineata*). *Book of Abstracts. 10th International Congress on the Zoogeography and Ecology of Greece and Adjacent Regions, Patra, Hellenic Zoological Society.*
- Podnar, M. & W. Mayer (2006). First insights into the mitochondrial DNA diversity of Dalmatian Algyroides, *Algyroides nigropunctatus* (Lacertidae). *Periodicum Biologorum* **108**(1): 85-87.
- Polymeni, R. M., A. Georgiou & K. Sotiropoulos (2006). Age determination and growth in the endemic viviparous salamander *Lyciasalamandra helverseni* from Karpachos island, Greece. *Book of Abstracts. 10th International Congress on the Zoogeography and Ecology of Greece and Adjacent Regions, Patra, Hellenic Zoological Society.*
- Rees, A. F. & D. Margaritoulis (2006). Amvrakikos bay: an important foraging area for loggerhead turtles in Greece. *Book of Abstracts. 26th Annual Symposium on Sea Turtle Biology and Conservation, Crete, International Sea Turtle Society.*
- Rees, A. F. & D. Margaritoulis (2006). Post-nesting migrations of Greek turtles into the Aegean sea, monitored through satellite telemetry. *Book of Abstracts. 26th Annual Symposium on Sea Turtle Biology and Conservation, Crete, International Sea Turtle Society.*
- Schofield, G., K. A. Katselidis, J. Pantis, P. Dimopoulos & G. C. Hays (2006). Preliminary documentation of loggerhead solitary and social behaviour in the maritime breeding area of Laganas bay, Zakynthos, Greece. *Book of Abstracts. 26th Annual Symposium on Sea Turtle Biology and Conservation, Crete, International Sea Turtle Society.*
- Sideris, G. & K. Karabela (2006). Lizard distribution on Psara island, Greece. *Book of Abstracts. 10th International Congress on the Zoogeography and Ecology of Greece and Adjacent Regions, Patra, Hellenic Zoological Society.*
- Simou, C., A. Skella, P. Pafilis & E. D. Valakos (2006). Physiology of original and regenerated tails in Aegean islets lizards. *Book of Abstracts. 10th International Congress on the Zoogeography and Ecology of Greece and Adjacent Regions, Patra, Hellenic Zoological Society.*
- Teneketzis, K., M. Antonopoulou, D. Koutsoubas & D. Margaritoulis (2006). Confirmation of a green turtle developmental habitat in Lakonikos bay, southern Greece, through stomach content analysis. *Book of Abstracts. 10th International Congress on the Zoogeography and Ecology of Greece and Adjacent Regions, Patra, Hellenic Zoological Society.*
- Teneketzis, K., M. Kalouli, A. Sampatakaki, A. Bonetti, B. Trapp & G. Cheiras (2006). Breeding success of the African chameleon of Pylos and applied conservation measures. *Book of Abstracts. 10th International Congress on the Zoogeography and Ecology of Greece and Adjacent Regions, Patra, Hellenic Zoological Society.*
- Togridou, A., D. Margaritoulis, J. Halley & J. Pantis (2006). Spatial pattern of loggerhead sea turtle nests as a tool to regulate tourist activities on nesting beaches. *Book of Abstracts. 26th Annual Symposium on Sea Turtle Biology and Conservation, Crete, International Sea Turtle Society.*
- Vardanis, J. & P. Lymberakis (2006). Comparative data on the feeding ecology of *Cyrtopodion kotschy* (Sauria: Gekkonidae) in two Greek islands. *Book of Abstracts. 10th International Congress on the Zoogeography and Ecology of Greece and Adjacent Regions, Patra, Hellenic Zoological Society.*
- White, M. (2006). Loggerhead turtles foraging in the gulf of Argostoli, Kefalonia, Greece (2000-2004): rejection of an overwintering hypothesis. *Book of Abstracts. 26th Annual Symposium on Sea Turtle Biology and Conservation, Crete, International Sea Turtle Society.*

- Zbinden, J. A., D. Margaritoulis & R. Arlettaz (2006). Metabolic heating in Mediterranean loggerhead sea turtle clutches. *Journal of Experimental Marine Biology and Ecology* **334**(1): 151-157.
- Zbinden, J. A., D. Margaritoulis & R. Arlettaz (2006). Small-scale differences in loggerhead sea turtle hatchling sex ratios - consequences for the conservation of the Mediterranean metapopulation. *Book of Abstracts, 1st European Congress of Conservation Biology, Eger, Hungary*.
- Sotiropoulos, K., A. Legakis & R. M. Polymeni (2006). Patterns and causes of morphometric variation in the alpine newt (*Triturus alpestris*) from Greece. *Book of Abstracts. 10th International Congress on the Zoogeography and Ecology of Greece and Adjacent Regions, Patra, Hellenic Zoological Society*.
- Sotiropoulos, K., A. Legakis & R. M. Polymeni (2006). Patterns and causes of morphometric variation in the smooth newt (*Triturus vulgaris*) from Greece. *Book of Abstracts. 10th International Congress on the Zoogeography and Ecology of Greece and Adjacent Regions, Patra, Hellenic Zoological Society*.
- Γ. Ιωαννίδης & Μ. Δημάκη (2006). Πιλοτική κατασκευή περασμάτων για τον περιορισμό της θνησιμότητας της οχιάς της Μήλου (*Macronivera schweizeri*) στο νησί της Μήλου. *Περιλήψεις. 3ο Συνέδριο Ελληνικής Οικολογικής Εταιρείας & Ελληνικής Ζωολογικής Εταιρείας, Ιωάννινα*.
- Καπανταγάκης, Α., J. Laurijsen & Λ. Λιουδάκης (2006). Εκτίμηση των συλλήψεων και της άμεσης θνησιμότητας των χελωνών *Caretta caretta* και *Dermochelys coriacea* στα παραγάδια αφρού. *Περιλήψεις. 8ο Πανελλήνιο Συμπόσιο Ωκεανογραφίας & Αλιείας, Θεσσαλονίκη*.
- Λυμπεράκης, Π. (2006). Μαθαίνοντας (από) τη βιοποικιλότητα της Ελλάδας: ένα παράδειγμα από την ερπετοπανίδα του Αιγαίου. *Περιλήψεις. 3ο Συνέδριο Ελληνικής Οικολογικής Εταιρείας & Ελληνικής Ζωολογικής Εταιρείας, Ιωάννινα*.
- Μαραγκού, Π., Π. Παφίλης & Ε. Δ. Βαλάκος (2006). Διατήρηση και προστασία των ερπετών στην Ελλάδα: Το παρόν και το μέλλον μιας "απεχθούς" ομάδας. *Περιλήψεις. 3ο Συνέδριο Ελληνικής Οικολογικής Εταιρείας & Ελληνικής Ζωολογικής Εταιρείας, Ιωάννινα*.
- Μπέτσος, Π., Π. Παφίλης & Ε. Δ. Βαλάκος (2006). Θερμική οικολογία του φιδιού *Natrix tessellata* σε ορεινή λίμνη της Πελοποννήσου (Στυμφαλία). *Περιλήψεις. 3ο Συνέδριο Ελληνικής Οικολογικής Εταιρείας & Ελληνικής Ζωολογικής Εταιρείας, Ιωάννινα*.
- Μπίσα, Χ., Σ. Σφενδουράκης, Σ. Φραγγεδάκη-Τσώλη & Β. Χονδρόπουλος (2006). Τα είδη των αμφιβίων στην περιοχή της τεχνητής λίμνης των πηγών Αώου. *Περιλήψεις. 3ο Συνέδριο Ελληνικής Οικολογικής Εταιρείας & Ελληνικής Ζωολογικής Εταιρείας, Ιωάννινα*.
- Παφίλης, Π., Χ. Αδαμόπουλος, Α. Σκέλλα, Χ. Σίμου & Ε. Δ. Βαλάκος (2006). Η αυτοτομία της ουράς σε νεαρά άτομα σαυρών της οικογένειας Lacertidae. *Πρακτικά 28ου Επιστημονικού Συνεδρίου της Ελληνικής Εταιρείας Βιολογικών Επιστημών, Ιωάννινα*.
- Παφίλης, Π., Β. Σπανέλη, Π. Λυμπεράκης & Ε. Δ. Βαλάκος (2006). Θερμική οικολογία σε σαύρες της οικογένειας Lacertidae. Η σημασία της φυλογενετικής ιστορίας. *Περιλήψεις. 3ο Συνέδριο Ελληνικής Οικολογικής Εταιρείας & Ελληνικής Ζωολογικής Εταιρείας, Ιωάννινα*.
- Τενεκετζής, Κ., Μ. Καλούλη, Α. Σαμπατακάκη, Α. Bonetti & Α. Κοντογιάννη (2006). Εφαρμογή του μεθοδολογικού πλαισίου D.P.S.I.R. για τη διατήρηση του αφρικανικού χαμαιλέοντα (*Chamaeleo africanus*) στη λιμνοθάλασσα Γιάλοβας Μεσσηνίας (περιοχή Natura 2000). *Περιλήψεις. 3ο Συνέδριο Ελληνικής Οικολογικής Εταιρείας & Ελληνικής Ζωολογικής Εταιρείας, Ιωάννινα*.